

AI-beleid

1. Inleiding

De voorbije jaren heeft artificiële intelligentie (AI) haar intrede gedaan in het dagelijks leven. AI heeft een groeiende impact op de dagelijkse communicatie en op de manier waarop organisaties functioneren. Voor VLUHR KZ kunnen AI-toepassingen ondersteunend zijn bij administratieve, analytische en redactionele processen. Ze kunnen bijdragen aan efficiëntie en toegankelijkheid.

Tegelijk brengt het gebruik van AI belangrijke aandachtspunten met zich mee op het vlak van betrouwbaarheid, transparantie, vertrouwelijkheid, ethiek en professionele verantwoordelijkheid. VLUHR KZ beschouwt AI daarom als een ondersteunend instrument dat steeds ingebed moet zijn in menselijke expertise, onafhankelijke peer review en kwaliteitscultuur.

Dit beleidskader beschrijft de principes en richtlijnen voor het verantwoord gebruik van AI binnen de werking van VLUHR KZ. Het beleid sluit aan bij de *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)* en de *ENQA Guidelines for the Responsible Use of AI in External Quality Assurance (2026)*.

Bij het opstellen van dit beleidskader werd gebruik gemaakt van AI voor input over AI-gebruik, taalredactie en het structureren van informatie.

2. Doelstellingen van het beleid

Met dit beleid wil VLUHR KZ:

- menselijke expertise en professionele oordeelsvorming centraal houden;
- vertrouwelijkheid en gegevensbescherming waarborgen;
- de kwaliteit en betrouwbaarheid van kwaliteitszorgprocessen versterken;
- medewerkers en externe experts die in opdracht van VLUHR KZ werken, ondersteunen in een kritische en deskundige omgang met AI;
- het verantwoord en transparant gebruik van AI stimuleren;
- innovatie mogelijk maken binnen duidelijke ethische en juridische grenzen.

3. Basisprincipes

3.1 Menselijke verantwoordelijkheid blijft centraal

AI ondersteunt processen en werkzaamheden, maar vervangt nooit menselijke expertise, professionele oordeelsvorming of peer review. Beslissingen, beoordelingen en conclusies blijven steeds de verantwoordelijkheid van natuurlijke personen. VLUHR KZ behoudt steeds menselijke controle over beoordelingen, evaluaties, rapportering, besluitvorming en communicatie.

3.2 AI als ondersteunend instrument

AI kan ondersteunend worden ingezet voor onder meer het samenvatten van documenten, taalredactie, structureren van informatie, administratieve ondersteuning, vertalingen, patroonherkenning of -analyse en voorbereiding van teksten of presentaties. AI mag niet autonoom kwaliteitsoordelen formuleren, accreditatiebeslissingen nemen, conclusies genereren zonder menselijke kritische controle of validatie of peer review vervangen.

3.3 Transparantie

VLUHR KZ communiceert op transparante wijze over het gebruik van AI binnen zijn werking wanneer dit relevant is voor stakeholders of evaluatieprocessen. Wanneer AI een ondersteunende rol speelde in documenten, analyses of processen, moet dit expliciet worden vermeld. Dit beleidsdocument inzake AI is op verzoek toegankelijk voor derden.

4. Vertrouwelijkheid en gegevensbescherming

4.1 Bescherming van vertrouwelijke informatie

Vertrouwelijke dossierinformatie, persoonsgegevens of niet-publieke evaluatiegegevens mogen niet ingevoerd worden in publieke AI-toepassingen zonder voorafgaande toestemming en juridische toetsing. Medewerkers en experts respecteren steeds GDPR-verplichtingen, confidentialiteitsregels en VLUHR KZ-afspraken rond gegevensbescherming.

Medewerkers en externe experts respecteren auteursrechten, intellectuele eigendom en correcte bronvermelding bij het gebruik van AI-gegenereerde inhoud. AI-gegenereerde inhoud ontslaat gebruikers niet van de verantwoordelijkheid om achterliggende bronnen correct te vermelden en het gebruik van materiaal juridisch en ethisch te beoordelen.

4.2 Veilige AI-toepassingen

VLUHR KZ geeft de voorkeur aan beveiligde en professioneel beheerde AI-omgevingen die voldoen aan Europese regelgeving inzake privacy en gegevensbescherming. Bij gebruik van AI-toepassingen wordt gereflecteerd over veiligheid waaronder betrouwbaarheid, dataverwerking en risico's op ongewenste gegevensdeling.

5. Kwaliteit, betrouwbaarheid en validatie

5.1 Kritische beoordeling van AI-output

AI-gegenereerde output wordt steeds kritisch beoordeeld door medewerkers en externe experts. Gebruikers van AI blijven verantwoordelijk voor de juistheid van informatie, de kwaliteit van teksten, de correctheid van analyses en de geschiktheid van de output voor professioneel gebruik.

5.2 Risico's en beperkingen

VLUHR KZ erkent dat AI-systemen fouten, vertekeningen (“bias”), onvolledigheden of foutieve informatie (“hallucinaties”) kunnen genereren. Daarom mag AI-output nooit zonder controle worden gebruikt in beoordelingen, beoordelingsrapporten, beleidsdocumenten, adviezen of besluitvorming. Gebruikers van AI houden rekening met mogelijke bias, onnauwkeurigheden, hallucinaties en onvolledigheden in AI-gegenereerde output.

6. Ethiek, inclusie en onafhankelijkheid

AI-gebruik binnen VLUHR KZ moet bijdragen aan eerlijke en onafhankelijke kwaliteitszorg. AI mag niet leiden tot systematische vertekening van feiten, vermindering van onafhankelijkheid van werking of ondermijning van de principes van peer reviews zoals gestipuleerd in de ESG.

VLUHR KZ moedigt een proportioneel en doordacht gebruik van AI aan, met aandacht voor duurzaamheid en verantwoord gebruik van digitale middelen gezien hun ecologische impact.

7. Professionalisering en AI-geletterdheid, innovatie en experiment

VLUHR KZ stimuleert de ontwikkeling van AI-geletterdheid bij haar medewerkers. VLUHR KZ wil ruimte bieden voor verantwoorde innovatie en experimenten met AI-toepassingen die de werking of kwaliteitszorgprocessen kunnen versterken. Nieuwe toepassingen worden vooraf geëvalueerd op meerwaarde, betrouwbaarheid, risico's en impact op kwaliteitszorgprocessen.

8. Opvolging en herziening

VLUHR KZ evalueert dit beleid periodiek geëvalueerd en past het waar nodig aan technologische evoluties, Europese en nationale regelgeving, adviezen vanuit ENQA, de ESG en ervaringen binnen de werking van VLUHR KZ. VLUHR KZ engageert zich om het AI-beleid actueel, proportioneel en werkbaar te houden.

9. Gebruik van AI door externe experts in opdracht van VLUHR KZ

Externe experts mogen AI-toepassingen enkel gebruiken op een wijze die verenigbaar is met vertrouwelijkheid, onafhankelijkheid, professionele integriteit en met de ESG. Het gebruik van AI gebeurt tevens in overeenstemming met toepasselijke Europese en nationale regelgeving, waaronder de GDPR en de Europese AI Act en het auteursrecht. Externe experts blijven volledig verantwoordelijk voor hun eigen analyses, beoordelingen en aanbevelingen. VLUHR KZ kan bijkomende richtlijnen of beperkingen opleggen voor het gebruik van AI binnen specifieke procedures of trajecten. Externe experts worden in trainingen geïnformeerd over het AI-beleid van VLUHR KZ en bewust gemaakt over omgang met AI.

10. Melding en opvolging van inbreuken

VLUHR KZ verwacht van medewerkers en externe experts dat zij dit beleid naleven en bijdragen aan een verantwoord gebruik van AI. Wanneer een (vermoedelijke) inbreuk op dit beleid wordt vastgesteld, wordt deze gemeld aan het teamhoofd van VLUHR KZ. Meldingen worden vertrouwelijk behandeld en onderzocht met respect voor de betrokken partijen. Afhankelijk van de aard en ernst van de vastgestelde inbreuk kunnen passende maatregelen worden genomen.

Wanneer een inbreuk tevens betrekking heeft op gegevensbescherming, vertrouwelijkheid of wettelijke verplichtingen, wordt deze behandeld volgens de daarvoor geldende procedures binnen VLUHR.